

Yayımlandığı Tarihi : 20.02.2009
Yayınlandığı Yer : Milliyet Gazetesi

Böyle uygulamalar idareye güveni sarsar

20 Şubat Cuma 2009

Maliye, Doğan Yayın Holding'in (DYH) Doğan TV hisselerinin yüzde 25'inin Axel Springer'e satışı ile ilgili olarak cezalı vergi tarhiyatı yaptı. Tarhiyatın büyük kısmı holdingin yapmış olduğu iştirak hissesi satışına ilişkin olduğu için bugün sadece bu konuyu irdeleyeceğim. Ancak bu vesileyle söylemeliyim ki diğer tarhiyatlar da hatalı. Uygulamayı kısaca özetlemek istiyorum. DYH, 2007'de yaptığı iştirak satış işlemi 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 5/1-e maddesinde düzenlenmiş olan istisnadan yararlanmış. Buna göre kurumların aktifinde 2 yıldan uzun bir süre ile yer almış iştirak hisselerinin satışından doğan kazancın yüzde 75'i, satış bedelinin satışı izleyen ikinci yılın sonuna kadar tahsil edilmesi şartıyla kurumlar vergisinden müstesna, kalan yüzde 25 vergiye tabi. İstisna edilen kazancın pasifte bir fon hesabına alınması gerekiyor. Bu fon izleyen beşinci yılın sonuna kadar sermayeye ilave dışında başkaca bir amaç için kullanılamıyor. Olayda istisna şartlarının sağlanıp sağlanmadığına baktığımızda, satış ister 2006'da, isterse 2007'de yapılmış sayılsın şartların sağlandığını görüyoruz. Satılan hisse senetleri 2 yıldan uzun süre elde tutulmuş ve satış kazancı süresinde tahsil edilmiş.

İlk anlaşma satış vaadi

O halde işlem neden eleştirildi diye baktığımızda, inceleme elemanının satışın 2006'da yapıldığını kabul ettiğini ve istisnayı reddettiğini görüyoruz. Bu nedenle kazancın tamamı üzerinden vergi salıyor, ceza kesiyor. Satışın 2007'de yapılmış olduğu tartışmasız. Çünkü hisse senedi satışlarında satışın ne zaman gerçekleşmiş sayılacağını Türk Tüicaret Kanunu (TTK) düzenler. Buna göre hisse senedi ne zaman devredilmişse satış o anda gerçekleşmiş sayılır.

Her ne kadar satışa ilişkin prensip anlaşması 2006'da yapılmış olsa da satışın, sözleşme tarihinde gerçekleştiği söylenemez. Çünkü bu satış vaaadi niteliğindedir ve öngörülen bazı hususların (incelemelerin tamamlanması, Rekabet Kurulu izni vs.) gerçekleşmesi koşuluyla hisse devredileceği kararlaştırılmıştır.

Ödeme tarihinin önemi yok

Satılan hisseler nama yazılı. 2 Ocak 2007'de ciro ve teslim edildikten sonra pay defterine kaydedilmiş. Pay defterine bu tarih itibarıyla kaydedilmiş olduğu için de devir şirket açısından bu tarih itibarıyla hüküm ifade ediyor. Satış bedelinin ne zaman tahsil edildiğinin hiçbir önemi yok. Tahsilat istisnanın uygulanabilmesi açısından önemli. İnceleme elemanının, bilinçli olarak devrin geciktirildiğini düşündüğü anlaşılıyor. Bunu düşünebilir ancak buradan hareketle satış 2006'ya çekemez, buna hakkı yok. Hakkı olsa bile istisnayı tümünden reddetmesi hatalı. Olsa olsa satış 2006'da yapılmış sayılarak ve tabii ki mükellefin kanuni istisna hakkı kabul edilerek tarhiyat önerilebilirdi.

Düzeltilme hile değildir

İstisnanın, "kazancın yüzde 75'i pasifte özel bir fon hesabına alınmadı, dolayısıyla şartlar 2006 yılı itibarıyla sağlanamadı" diye reddedilmesi de hatalı. Mükellef istisnadan yararlanma iradesini satış 2007'de gerçekleştirdiği için bu yılda ortaya koymuş ve kazancın yüzde 75'ini fon hesabına bu yılda almıştır. Cezanın 3 katı olması da hatalı. Normalde ziyaa uğratılan verginin bir katı olarak uygulanır. Vergi ziyana ağırlaştırılmış fiillerle (sahte belge düzenlemek, kullanmak, çift defter, hesap ve muhasebe hilesi gibi) sebebiyet verildiği takdirde ceza 3 kat kesilir. Denetim elemanı, DYH'nin satış kazancını önce 2006 itibarıyla hesapladığı ve defterlerine kaydettiği, sonra bunu ters kayıtlarla iptal ettiği için hesap ve muhasebe hilesi yaptığını ileri sürmektedir. Yapılan basit ve kanuna uygun bir düzeltme işlemi. Satış süreci 2006 sonuna kadar tamamlanamadığı ve hisse devri yapılamadığı için yapılan satış kaydının iptal edildiği anlaşılmaktadır. Bu normal bir düzeltme. Cezanın 3 kat uygulanması uzlaşma hakkını da ortadan kaldırıyor. Sonuç itibarıyla, yapılan işlemin tutarlı bir tarafı yoktur. Her tarafı hatalıdır.

Yirmi yılı aşkın süredir vergicilik yapıyorum. Böyle yanlış ve haksız bir uygulama görmedim. Yapılanlar bir mükellef olarak da beni korkutuyor. Güvenimi her geçen gün kaybediyor, üzülüyor ve sıkıştığımı hissediyorum.